

Szerkesztési Iroda

Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 201. szám.

Szombat, szeptember 2.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. n. 5 órákor

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Háborunk Romániával.

Bulgária hadüzenete Romániának. — A sajtóhadiszállás jelentése. — A román hadüzenet a főrendiházban. — A miniszterelnök nyilatkozata.

— A mai nap hírei. —

Bulgária hadüzenete Romániának.

Budapest, szept. 2. Szófiai jelentések szerint, a bolgár kormány bukaresti követe útján közölte a román kormánynyal, hogy Bulgária hadiállapotban levőnek tekinti magát Romániával szemben.

Budapest, szept. 2. Athénből sürgönyzik:

Ideérkezett szófiai jelentések szerint, a bolgár minisztertanács elhatározta, hogy Derussi szófiai román követet személyzetével együtt mind addig visszatartja, amíg Radov bukaresti bolgár követ személyzetével nem tér haza. Hír szerint a románok rosszul bántak Radovval és személyzetével.

Harcaink a románokkal. Megszállták Nagyszebent.

Budapest, szeptember 2. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Keleti frontunk déli szárnyán tovább folyik csapataink visszavonása a román hadsereggel szemben. A vöröstoronyi szoros felől előretörő román csapatok megszállták Nagyszebent. A bánág ellen operáló román csapatokat mindenütt visszavertük.

Budapest, szept. 2. Genfből sürgönyzik:

A román kormány Turnu-Szeverint, Giurgiut és Verciorovát sok ágyúval felszereltette, ezek tehát nem nyílt városok s így nem mint ilyenekkel fognak velük elbánni. A románoknak a Dunán négy monitoruk van, amelyekkel a Dunán harcolni fognak.

A román hadüzenet a főrendiházban. — A miniszterelnök nyilatkozata.

Budapest, szept. 2. A főrendiház ma délelőtt Jósika Samu báró elnök elnöklésével ülést tartott. Az ülés iránt szakatlan nagy volt az érdeklődés s a főrendek csaknem teljes számban jelentek meg és a karzatok is tele voltak. Az ülést Jósika Samu báró elnök délelőtt 11 órákor nyitotta meg s az ülés megnyitása után az elnök a következőket mondotta:

— Románia, amely független állami élete kialakulásában s politikai és gazdasági megszilárdulásában annyit köszönhet a monarchiának és szövetségeseinek, hadat üzent. Nincs okunk elzárkózni a nehézségek elől, de ha tulerő dönténé el gíászi küzdelmünket, szövetségünkkel együtt már régen por-

ban kellene feküdnünk. Erkölcsi erőnk azonban leküzdhetetlen hatalommá tette fegyvereinket s néhány százezer új szurony nem fogja kivívni felettünk a győzelmet. Teljes együttérzéssel az orvátmadással sújtott határszéli lakossággal, törhetetlen bizalommal tekintünk a jövőbe. Rendületlenül álljuk tovább a harcot, amíg ellenségeinkkel leszámolva, boldogabb jövőnket biztosíthatjuk.

Ezután Tisza István gróf miniszterelnök szólalt föl.

Románia hadüzenete óta — ugymond a miniszterelnök — ma van a kormánynak alkalma nyilatkozni az eseménynyel kapcsolatban, Románia méltón csatlakozik Olaszország árulásához. Hüségének, a becsületnek ugyanazon cínikus felfogását tapasztaljuk és orvátmadásának ugyanazon, sőt fokozottabb mértékét a hü barát ellen, aki harminc esztendeig nyugodt fejlődést biztosított Romániának. Olaszországnak a földközi tengeren nem riválisnak kellett volna a monarchiát tekinteni, ugyanígy Romániának a monarchiában szövetségést kellett volna látni nemzeti létének állandó biztosítására a fenyegető orosz veszedelem ellen.

Nem csodálkozunk tehát ha hadüzenetében megkísérelte igazolni a legvakmerőbb állításokat. Felesleges munkát végeznek ezen okirattal behatóan foglalkozni, de leszögezem azon lényt, hogy mintha a Monarchia az 1913-iki balkán háboru alatt nem teljesítette volna Romániával szemben mindazt, amit egy baráttól, szövetségéstől elvárhat, minden egyéb, csak a tényeknek nem megfelelő állítás.

Románia orvátmadása a legmezte-
lenebb rablási szándék. Elnyomott test-
vérek régi jelszava szintén föltalálható
ezen okiratban. Nem kutatom, hogy
Romániának Erdély románjait, vagy a
bessarabiai románokat felszabadítani
van-e joga, egyszerűen odaállítom az
erdélyi nép helyzetét a romániai és
bessarabiai románok helyzetével szem-
ben és nézem a különbséget, amely
fennáll az erdélyi románságnál kul-
turális és minden egyéb művelő-
dési szempontból viszonyítva a román-
országi és besszarabiai románsághoz.

Rámutat arra, hogy a román nem-
zetiségi politika hívei, akik velünk szem-
ben ellentétes nézeteket vallottak, az
elkeseredés hangján foglalkoztak Romá-
nia hadüzenetével. Az egész háboru
alatt kidomborodott Magyarország egy-
sége s ez Románia beavatkozásával szem-
ben újabb nagyszerű megújulást szü-
talalt.

A tettek pillanatát éljük. Mindenki-
nek egész energiáját, hősiességét ezen
nagy cselekedetben kell összpontosítani.
A románok támadása súlyos szenvedé-
seket hozott erdélyi polgártársainkra.
Növelte a szenvedést az egész történe-
lemben példátlanul álló alattomos mód,
ahogyan megkezdték a háborut. Egész
Magyarország megmozdult, hogy újult
erővel harcolva visszaszerezzük otthonu-
kat. Hiba volna újabb ellenségünket ki-
csínyelni, de hiba volna tulozni. Váll-
vetve szövetségeseinkkel, akiknek hűsége
ezen napokban tündökölt s így talán
legjobban fogjuk elüzni az ország föld-
jéről az ellenséget.

Széchenyi Aladár gróf szólalt
föl Tisza után. Hangoztatta, hogy Romá-
nia orvát megátadott bennünket, an-
nak dacára, hogy a hadüzenet megtré-
tente előtt néhány órával királyi szóval
megígérte semlegességét. Kérde, hogy
történt-e, hogy dacára annak hogy
hadvezetőségünk előre számolt az orv-
átadás lehetőségével s mégis egész
Erdélyből menekülni kénytelen a lakos-
ság. Ebből az következik, hogy hadve-
zetőségünk nem volt kellőképpen tájé-
kozva, hogy Románia hatszázezer főnyi
hadseregének tekintélyes részét a ma-
gyar határon elhelyezte s ott koncent-
ráta. A védővonal tegnap még a Ma-
ros folyó volt, ma már a Tiszáról be-
szélnek. Tény, hogy Erdély nagyrészét
kardcsapás nélkül átengedtük a román-
oknak, holott — mondotta — úgy vagyok
értesülve, hogy az erdélyi szorosok
minden átkarolási veszély nélkül arány-
lag kevés haderővel védhetők lettek
volna. A periferiakon levő hatóságoknak
kellő időben lehetett volna a veszélyez-
tetett területeket kiüríteniök. Borzadva
gondol annak a lehetőségére, hogy drá-
ga Erdélyünkben megismétlődnek az
1848-iki rémségek. Megnyugtató kijelen-
téseket kér.

Tisza István gróf miniszterelnök
Széchenyinek válaszóva kijelenti, hogy
a jelen pillanathan célszerűtlennek tartja
a részletes felvilágosítást. Téves fölfö-
gás, hogy Erdélyt olyan hegylanc hatá-
rolja, amelyet igen nagy haderő nélkül
sikeresen lehetne megvédeni. Döntésre
hivatott tényezőknek határozni kellett,
hogy más harctérről vonjanak-e el
csapatokat, vagy Erdély ugyan-
azon katonai helyzetben maradjon mint
most és a döntést más harctereken pro-
vokálják. Ez kockázattal jár, de koc-
káztaás nélkül a gorlicei áttörés soha-
sem sikerült volna. A csapatok szállá-
sát nyomban megkezdtük. Sajnálatos,
hogy a háboru kitörésekor a csapatok-
nak csak egyrésze volt helyén s ez
okozta a mostani helyzetet. A megtett
minden intézkedésnek azonban rövidesen
meglesz a kívánt eredménye.

Ezután elfogadták az adójavaslatot
kat, mire az ülés egy óra után véget ért.

A román király kiáltványa.

Budapest, szept. 2. Zürichből
sürgönyzik:

„Legujabb“ hireink folytatása
a negyedik oldalon van.

HIREK.

A harmadik háborus tanév.

— Az iskolai beírások. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 2.

A háboru harmadik esztendejével együtt az iskolák is harmadik háborus tanévüket kezdték meg. A háboru előtt szeptember elseje nagy mozgalmasságot vitt a városokba, az iskolák köré, de a háboru, különösen most a harmadik esztendőben, az iskolák körül is megváltoztatta az eddigi rendet.

Ma már csak az elemi iskolák körül indul meg az iskolai élet szeptember elsejével, a többi iskolákban csak jóval később.

A nagybecskereki elemi iskolákban is tegnap indultak meg a beírások, sokfelé szakadva az eddigi helyiségeikből kiszorult iskolákban. A beírások azonban itt mindenütt rendben folynak, ugymint máskor s az elemi iskolák a háboru vérzivatarára között is rendben működtek, ha sok nehézséggel is a tanítói hiány és a gyermekeknek a háboru folytán megglazult családi nevelése miatt. A gyermekek leromlása a háboru alatt, sajnos, általánosan panaszolt és tapasztalt tény.

A középiskolákban még csönd van. Itt csak szeptember 11-én kezdődnek a beírások, sőt a főgimnáziumban csak e hó végén. A polgári és kereskedelmi iskolákban csak szept. 15-én kezdődik a tanév, a főgimnáziumban pedig csak október elsején. Ezt indokoltá teszi a nehéz és drága megélhetési viszonyok, amelyekkel azoknak a szülőknek kell küzdeniük, akiknek gyermekeiket a városokba kell küldeni tanulni s ott külön ellátni őket.

A régi szeptember elseji elevenség tehát hiányzik az utcákról. A nebulók hadát nem látjuk fölvonulni szülőik oldalán az 551-ik kiadása legeslegujabban bővített tankönyvekkel és irkákkal s nem látni az iskolák előtt a diákbörszékét sem, ahol a boldog időkben ilyenkor nagy zsvajjal folyt a könyvvvásár.

Harmadik esztendeje van már ez így, a mélynek vége felé, sőt talán a derekán majd megint egy csomó gyerekifju kerül a tűzbe, a csaták zajába az iskolák padjaiból.

Vagy talán nem így lesz már az idén? Adja az ég, hogy ne így legyen s legalább a következő tanév kezdetére kapja vissza az iskola és minden a régi képét. Legyen ez az utolsó háborus tanév.

Ezüst diszkürt a 12-ik gyalogezrednek.

— Elismerés a 12-esek vitézségének. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 2.

A Nagybecskereknek állomásozó 12-ik gyalogezred vitézségének hódolva, Lilienhof altábornagy, Micevics György és Leide József vezérőrnagyok, az ezred volt parancsnokai, augusztus 18-ikán, a király születése napja alkalmából öfelsége engedélyével az ezüst diszkürtöt adományozták az ezrednek a következő levél kíséretében:

A 12. cs. és kir. gyalogezrednek

A táborban.

A hazai földnek egy egész ellenséges vílással szemben való halálmegvető védelmében, a 12-ik gyalogezred kétszázéztendő dicső tradícióhoz hiven, új dicső harci cselekedeteket

végzett. Ugy a támadásban mint a védekezésben, áldozatot nem kimélve, tökéletesen teljesítette kötelességét. Számosan vannak, akiknek mellét a legfelsőbb hadur kitüntetése díszíti, éppenny számosan vannak a hősök, akik életüket adták a hazáért és királyért. Legfelsőbb beleegyezéssel az ezrednek jelenleg élő alulirt volt parancsnokai Neked 12-ik gyalogezred egy ezüst jelvényt adományozunk, amely az ezred valamenyi jelenlegi és jövőbeli hozzátartozójának mutassa a volt parancsnokok hódolatát az ezred vitézsége előtt. Öfelsége legkegyelmesebb és legfőbb hadurunk beleegyezését adta ahhoz, hogy az adományozott ezüst ezredkürtöt a szolgálatban az ezred használhassa.

Es amikor és bárhol az ezred számára a diszkürt „Előre!” jelzése fölhaszn, akkor tiszt és legénység egyhangú lelkesedéssel kiáltja: „Előre!” — Az 1916-ik háborus évben. Micevics György s. k. vezérőrnagy, Godvin von Lilienhof Adelstein s. k. altábornagy, Leide József s. k. vezérőrnagy.

Az ezredkürt ünnepies átadása napján Magerl ezredes, ezredparancsnok a következő hódoló táviratot küldte a királynak:

„Az ezüst diszkürtnek Felséged legmagasabb névnapján történt átvétele alkalmából, amelyet legfelsőbb jóváhagyással, az ezred egykori parancsnokai adományoztak az ezrednek a mai háboruban teljesített fegyvertényei emlékeztére, az ezred megújítja tantorihatlan ragaszkodását és hűségét mindhalálig, szeretett legmagasabb hadura iránt:

Magerl ezredes.

Az ezredes táviratára a következő válasz érkezett:

Ö cs. és kir. apostoli felsége a vitéz ezrednek megújított hódoló hűségnyilatkozatát véve, minden vitéz tizenkettesnek legmagasabb üdvözlését küldi.

Bolfras vezérezredes.

— Hivatalos jelentések szeptember hó 1-éről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Románia elleni harcra: Orsovánál és Herkules-füzdőnél az ellenséget tegnap visszavertük. Egyébként sehohsem fejlődnek ki jelentékenyebb harcok. Nagyszében és Sepsiszentgyörgyöt az általános helyzetnek megfelelően már tegnapelőtt kiűrtük. Károly főherceg lovassági tábornok hadseregvonalá: Bukovinában és Kelet-Galiciában az oroszok ujra támadnak. A Kárpátokban és Stanisláunál mindenütt visszavertük őket. A Dnyesztortól északra és a Zlota-Lipa torkolatának szögében az ellenség huszonegy kilométer szélességű harcra támadott. Mariampoltól északra és Zawalownál összes rohamai meghiusultak. Horozankánál harcra támadt a helységen túl nyomták vissza. Zborovnál egy erős orosz támadást, miután kisebb helyi sikert ért el, ellentámadásunk megállított. Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalá: Böhm-Ermolli vezérezredes hadserege Perepelnikinél egy orosz előretörést hiusított meg. Terstjanszky vezérezredes hadseregénél az ellenség egyes helyeken behatolt állásainkba, német csapatok ellentámadása azonban ujra visszavetette, mely alkalommal két tiszte és négy százhat fonyi legénysége esett foglyul. Kasowkától délnyugatra az ellenség egy előretörése meghiusult.

Olasz harctér:

A tengermelléken tegnap a Monte Santo és a tenger közti harcra támadt több szakaszát az olasz tüzérség időnként élénk tűz alatt tartotta. Salcanótól délre és Lovicától nyugatra az orosz gyalogság támadásra indult, tüzelésünk azonban az ellenséget mindenütt hamar visszaverte.

Délkeleti harctér:

Nincs nevezetesebb esemény.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

A Sommetól északra az angolok egyes

kézigránáttámadásoktól eltekintve erős tüzési tevékenységre szoritkoztak. A franciák támadási szándékát Maurepas és Fleury között tüzelésünk megakasztotta. Ellentámadásunkkal a Langueval és a Delville-erdő mellett korábban elvesztett területet ismét elfoglaltuk. A Sommetól délre az utóbbi napok előkészületei után várt francia támadások este megkezdődtek. Az ellenség a barleux-soyecourti arcvonal ellen fejtette ki a legnagyobb nyomást. Az estrees-soyecourti szakaszon elkeseredett közelharca került a sor. A száz ezred elszánt ellentámadásai az ellenség kezdetleges sikeleinek hamar véget vettek és az ellenséget kiinduló állásaiba vetették vissza. Egyébként az ellenség készen áll a rohamcsapatok árkaikban visszatartottuk. A csatlakozó arcvonalokon ellenfeleink több helyen élénk tűz és járőr tevékenységet fejtettek ki. A Somme területén hat, a Maas mellett pedig egy repülőgépet lőttünk le. Egy másik repülőgép védőtűzünkben Yperntől keletre lezuhant.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonalá: A helyzet a tengertől egészen a Lucktől nyugatra elterülő vidékig általában változatlan. Lucktől délnyugatra az oroszoknak sikerült tért nyerniök, német csapatok ellentámadása elől azonban súlyos veszteségek mellett ismét meg kellett hátrálniök, két tisztet és négy százhat fonyi legénységet elfogtunk. Ma reggel új támadások következtek, amelyeket visszavertünk. A Brodyból és Tarnopolból erre vezető vasutonalak között az orosz tüzérség tüze észrevehetően megélénkült. A déli vasutonal mellett az ellenség támadott s Zborovnál keskeny arcvonalon előnyököt ért el. Egyébként részben német csapatok ellentámadásával visszavetettük. Károly főherceg lovassági tábornagy arcvonalá: A heves harcok a Nosow melletti Zlota-Lipa és a Dnyesztortól húszonny kilométer széles arcvonalunk előtt összeomlottak. Tovább délnyugatra az ellenséges nyomásoknak némileg engedünk. A Dnyesztortól délre vitéz hesszeni ezrednek a stanisláui szakaszon megtörték az oroszok rohamát. A Kárpátokban az ellenség részletámadásai Stepanski ellen és attól délkeletre eredménytelenek maradtak. Sipottól délkeletre keletporoszországi csapatok állásaikat tulajnyomó ellenséges erők erőfeszítéseivel szemben kivétel nélkül megtartották.

Balkán harctér:

A Tochepanska planina és a Mogleana arcvonalon a szerb támadások összeomlottak Ludendorf első főszállásmester.

— Katonai kitüntetés. A hadseregparancsnokság Prax János 29. gy. ezredbeli tiszthelyettesnek az ellenséggel szemben tanúsított különösen bátor és vitéz magatartásért az arany vitézségi érmet adományozta.

— Református istentisztelet. A nagybecskereki református templomban ezenal mindig fél 10 órakor kezdődik a vasárnap délelőtti Istentisztelet, este pedig 8 órakor.

— Erdélyi menekültek Torontálvármegyében. A belügyminiszter, az erdélyi menekültek elhelyezésére tudvalevőleg kijelölte Torontálvármegyét is. Nálunk helyezik el a miniszter rendelete értelmében a Brassó-, Fogaras-, Nagy- és Kisküküllő vármegyékéből jövő menekülteket. A vármegye vezetősége már meg is tett minden intézkedést a menekültek elhelyezésére s ez teljes rendben, fönnakadás

DR. HEINERMAN
SZANATÓRIUMA
NAGYBECSKERÉKEN.

Fölvétetnek mindennemű betegek.
Modern berendezés és felszerelés.
Gondos kezelés és ápolás.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VOGT ESKUDISZÉKI TEREMBEN.

Telefon 330.

Vasárnap, 1916. szeptember hó 2-án négy előadás, 3 és 7 órakor félhelyárakkal, 5 és 9 órakor rendes helyárakkal.

Szülök vigyázzatok a gyermekeitekre!

Szülök vigyázzatok a gyermekeitekre!

Orosz leány és gyermekkereskedők.

Erkölcrajz az orosz életből egy előjátékkal és hat felvonásban, a főszerepben Leopoldine Konstantin.

ÉN, TE, O. Vigyázzatok a főszerepben Lubitsch Erő.

Uj háborus képek.

Románia a háború előtt.

öt hónap a háborúra készülő Romániában.

III.

A román sajtó teljes joggal nevezhető a világ legkorruptabb sajtójának. Munkásai, képviselői, igen kevés kivétellel az elképzelhető legobskurusság alakok, akik újságírói mivoltukat nem hivatásnak, hanem a leghíványabb kalózkodási bázisnak tekintik.

A sajtó utján való rablásnak, zsarolásnak olyan alkalmas tere nincs, mint Romániában. Itt, ahol az ország vezetőitől kezdve lefelé, mindenki állandóan piszkos üzletekkel foglalkozik, ahol a „kaputos” osztály a legteljesebb erkölcsi züllés posványában fetreng, a revolverzó zsurnaliszta megelhetése biztosítva van.

Romániában, ahol dühöng a sajtószabadság, a törvény nem nyújt kellő védelmet a sajtóval szemben és a sajtóért csak hírből ismerik. Ezért nem mulik el nap, hogy egyik vagy másik újság valakit pelengére ne állítson. Ezt természetesen a „cikkiró” előzetes operációja előzi meg. Mielőtt a kiszemelt áldozatot terítékre hozná, beállít hozzá és leadja neki a személyéről szóló bizalmas értesüléseit. Már most: az illető vagy fizet, vagy másnap a legesenyűbb botrány központjává válik. Erre a cikk íróját nyílt utcán megpofozza és ezzel az ügy annak rendje és módja szerint befejeződik.

A román sajtó Románia semlegessége idején élte fénykorát. A már meglevő lapvállalatok hatalmas összegeket adtak el magukat a hadviselő államoknak, ugyancsak a hadviselő államok pénzén ad hoc lapok burjánzottak fel s az elmúlt két esztendőben olyan örült, kavarodott sajtóháború dúlt Bukarestben, aminőre még nem volt példa.

Mille Constantin, az Adeverul és Dimineata főszerkesztője a háború kezdetén a központi hatalmak egyik leglelkesebb híve volt. Ő volt az első, aki Romániát óva intette az antanthoz való csatlakozástól. Történelmi tények alapján kimutatta, hogy ha van Romániának veszedelmes ellensége, ez mindenesetre és elsősorban Oroszország. Egyik cikkét ezzel végezte: „Románia csak hűbérese lehetne Oroszországnak, de szövetségese soha.”

Szóval Mille főszerkesztő ur nagyon jó barátunk volt és szimpátiája jeléül meg is látogatta Berchthold volt külügyminisztert, akinek ez alkalommal felajánlotta önzetlen szolgálatait, — csak épen a lapvállalat támogatására kért egy horribilis összeget.

A külügyminiszter Mille Constantint elutasította. Erre Mille úgy, ahogy hazaérkezett Bukarestbe, még aznap felkereste az orosz követet — és harmadnapra az Adeverul és a Dimineata háromhasábos cikkben magasztalta a négyesszövetséget.

Ettől az időtől fogva ez a két lap lett a ruszofilek legördítőbb organuma és ugyszólván nem volt nap, hogy ne sürgette volna Romániának az antanthoz való csatlakozását.

Az „önérzetében” megbántott Mille nem elégedett meg tollharccal. Az Acciunea Nationala vezetőivel szövetkezve összetoborzott egy csomó éretlen diákokat, az Imperial kávéház bennlakóit, és ezzel a csöcselékkel — egy utcai tüntetés keretében — összetörette a központi hatalmak két lapjának: a Ziua-nak és a Bukarester Tageblatt-nak összes nyomdai berendezését.

A bukaresti rendőrség ezt a vandál munkát tétlenül nézte. A látszat kedvéért annyit megtett, hogy néhány éretlen tacsokót letartóztatott, de még aznap ezeket is szabadon bocsátotta.

Ezzel szemben jellemzésül álljon itt egy másik eset:

A szociáldemokrata párt, az Acciunea Nationala agitációjának ellensúlyozására, háboruellenes népgyűlést rendezett. Mintegy kétezer munkás gyűlt egybe a Lupta című szociálista lap szerkesztősége előtt és rendezett, zárt menetté alakulva, adott jelre csendesen megindult, azzal a célzattal, hogy az Adeverul palotája elé vonuljon. Ebben a pillanatban rendőrség és katonaság vette körül a csendesen, méltóságteljesen viselkedő menetet, a vezetőket letartóztatták, a demonstrálókat pedig durván, erőszakosan szétkergették.

Másnap persze a ruszofil lapok külön kiadásban ordították, hogy: „Czernin gróf, az osztrák-magyar követ egy felbérelt csordával le akarta romboltatni az igazság templomát: az Adeverul palotáját.”

Meg kell jegyeznem, hogy amíg a rendőrség a Ziua és a Bukarester Tageblatt védelmére a kisujját sem mozdította meg, addig az Adeverul palotáját már csak a szociálisták gyülekezésének hírére is, erős rendőri kordon vette körül.

nélkül folyik is. Eddig még mindössze 633 menekült érkezett Torontálvármegyébe, akiket mind elhelyeztek. És pedig 290-et Törökkanizsára, 280-at Kiszomborra, 38 menekült pedig Nagybecskerekre nyert elhelyezést. A vármegye alispánjának fölhívására a főszołgabírók összeiták, hogy hol, mennyi menekültet lehet elhelyezni. A vármegyébe eddig érkezett menekültek túlnyomó részben nem szorultak segélyre, de aki rászorult arról a hatóságok megfelelően gondoskodnak. A belügyminiszter száz ezer koronát utaltván yozott Torontálvármegyének segélyre szorulókat ellátására.

Nagybecskerekre eddig 38 erdélyi menekült van. Augusztus 30-ikán jöttek az elsők. Ezek egyike sem szorult eddig segélyre s a menekültek rokonaiknál és ismerőseiknél helyezkedtek el. Dr. Deák Vidor rendőrkapitány intézkedett, hogy az állomásokon az esetleg ideérkező menekülteket fogadják s aki rászorult azt elhelyezték. A nagybecskereki Vöröskereszt üdítő állomása pedig gondoskodik arról, hogy amennyiben átvonuló menekültek jönnek nagyobb számban, a vasuti állomáson élelmisszerrel ellátja őket.

Változás a vasuti menetrendben.

A nagybecskerek—pancsovai vasútvonalon a menetrendben változás történt, amennyiben a Pancsovára Nagybecskerekéről d. u. 4 óra 18 perckor induló s Pancsováról reggel Nagybecskerekre érkező vonatot beszüntették. Így Pancsovára és onnan Nagybecskerekre a további rendelkezésig most csak egy vonat közlekedik, amely Nagybecskerekéről reggel 8 óra 10 perckor indul és este 6 óra 53 perckor érkezik. A többi vonalakon egyelőre nincs változás.

Köszönet. A nagybecskereki Keresztény Nőegyletnek 50 koronát és a kebelében fennálló Leányegyletnek 60 koronát ajándékozott Buthy Sándorné, melyért ezuton is köszönetet mond Szalay Józsefné elnök.

A katonai cigányzenekar a színházi idény alatt, mártól, szeptember 2-ikától október 14-ikéig, eddigi szerdai és szombati hangversenyét nem tartja meg.

Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Nem kötöttek.

Születések: Kósa Gyula rk. napszamos, fiu. — Sedivij János rk. serfőző, fiu. — Hegyesi János rk. napszamos, leány. — Szubity György gk. földmives, leány. — Mondo-vics József rk. napsz. fiu. — Kuruncsi Boldizsár rk. napszamos, fiu.

Halálozások: Id. Oldal István rk. 87 éves fényképész és festő, aggkór. — Kovács István rk. 2 hónapos, életgyenge. — Özv. Wolfinger Samuné izr. 76 éves, agyguta. — Grozdán Athanáz gk. 14 éves, tüdővész. — Kósa József rk. 1 napos, életgyenge. — Grubaeski Deszimir gk. 2 éves, vörheny. — Rácz György rk. 66 éves favágó, szivbaj. — Ronkover Mária rk. 10 napos, görcsök. — Welsch Mátyás rk. 89 éves, aggkór. — Kertész Istvánné rk. 41 éves, epehólyaggyulladás. — Naszárdi Regina rk. 4 hónapos, bélhurut. — Kolozsvári Sándor rk. 53 éves mészáros mellrák. — Markov Rádáné gk. 42 éves, szivbaj. — Özv. Buday Istvánné rk. 68 éves, aggkór. — Özv. Weesera Jánosné rk. 43 éves, mellrák. — Keszeg György rk. 37 éves földmives, tüdővész. — Czuczul Bóga gk. 60 éves földmives, tüdő-tágulás. — Bority Cseda gk. 63 éves, agylágyulás. — Miletin Sarolta gk. 62 éves, dermegős. — Varga József rk. 3 éves, vörheny. — Milin Sebő gk. 3 hónapos, görcsök.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

A husinság ellen legjobb segítség a házinyultenyésztés. Az összes ismert fajokat szállítom és 2 hónapos állatok ára 6 korona, 4 hónaposok 12 korona, 6 hónaposoké 18 korona, 10 hónaposoké 24 korona, vizelős állatoké 30 kor. csomagolás és az ép állapotban való átvétel garanciája mellett. Mint husadóka-legjobban ajánlom a francia kosnyulát kat, a belga és lotharingiai óriásokat és a tarka óriásokat. Max Pauly, Redakteur. Köflich Stejernak.

A kormány hivatalos lapja mindkét esetet rövid, kommentár nélküli hírből regisztrálta.

Románia az az ország, ahol pénzért — még hozzá egészen kicsi pénzért is — mindent lehet. Ezzel az eszközzel sikerült olyan összeköttetéseket szerezni, melyek révén mindenkor biztos értesüléseket nyerhettem.

Igy többek közt a rendőrségen is volt néhány bizalmas „barátom.” Puritán emberek voltak, akik minden hétlakat alatt őrzött hivatalos titkot szentségnek tekintettek — tiz franknyi összegben alul.

Ezek egyikét: Panajtescu prefectust, az idegenek nyilvántartási osztályának főnökét megkérdeztem, hogy a rendőrség a fent említett két esetben miért jár el ilyen részrehajlással.

— Elhiheti uram, — válaszolt a prefectus, — hogy a rendőrség ilyen dolgokban nem a saját intencióit követi.

— Igazán nem értem, — adtam a naivot — kinek az intenciója lehet egy nyilvánvaló büntetett megtorlatlanul hagyni, míg egy ártatlan demonstrációt karhatalommal letűjni?

— Hát önöknél a kormány nem rendelkezik a rendőrség felett?

— Dehogyan nem.

— Na, látja: így van nálunk is.

— Ugyan, csak nem akarja azt mondani, hogy a követett két különböző eljárásra a kormány utasította a rendőrséget?

— Erről szó sincs.

Van ellenben egy általános utasításunk és ebbe ez a két konkrét eset belepasszol.

— Nem értem egészen...

— Pedig világos, bővebb felvilágosítással azonban nem szolgálhatok, de biztosíthatom, hogy fog ön itt még furcsa dolgokat tapasztalni.

És még aznap este tapasztaltam is: A Bulevardul Elisabetin lévő Teatherul Carol cel mare színházban egy egyfelvonásos darabot adtak.

A darabban magyar, német, francia, orosz és román katonák jönnek, mennek a színpadon. A magyarok és németek persze rongyos, groteszk figurák, míg a többiek pompásan, „hódítón” domborítanak. Másfél óráig szidják, piszkolják, gunyolják a magyart és a németet, a végén pedig román és francia trikolor alatt az erdélyi havasok csuesán görög-tűzfényben megjelenik a román geniusz.

A közönség el volt ragadtatva. A francia, orosz és román katonákat „vívát”, „szetrejesszka” kiáltással üdvözölték, a magyar és német katonák megjelenésénél azonban elkezdtek füttyülni, tombolni és a legválogatottabb gorombaságokat kiáltották fel a színpadra. A semleges Románia semleges rendőrsége türte.

Egyik páholyban egy Schweitzer nevű strassburgi gabonaügynök ült egy kisebb társasággal. Ezt az urat elfogta a hazafias indulat és mikor az orosz katonák — szerezpéhez híven — egyik kezével a magyar, másikkal a német katonát ellen ragadta és elkezdte őket irgalmatlanul rázni, Schweitzer ur egy mérgezet füttyentett.

Abban a pillanatban örült vihar tört ki. A közönség üvöltött, mint a vadállatok:

— Ki volt? Agyon kell ütni! Bitang! Spion!

Az ügyeletes rendőrtiszt pedig két rendőrrel felrohant a páholyba, a szerencsétlen ügynököt megragadták és elhurcolták a rendőrségre.

A rendőrség másnap megindította ellene az eljárást és „közbotrány okozása” címén kiutasította Romániából.

Most már egészen megértettem Panajtescu prefectust: A semleges Románia semleges kormánya általános utasítást adott ki a rendőrségnek: hogyan kell adott esetekben semlegesen eljárnia...

Vészi Ferenc.

Nagyszerűen bevált a harcokra károsodott és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsolés

meghülés, rheuma, kórhány, influenza, torok, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótlék.

Üvege K - 2, 1, 0, 5 -

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az any országban címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I, Elisabethstr. 5. Naponta készíttetik.

Legujabb.

A román diplomáciai képviselők a román király kiáltványát hozzák nyilvánosságra. A kiáltványban a király mosakodni igyekszik s azt fejtegeti, hogy országának „szent érdekei” tették szükségessé a hadüzenetet.

A román kamara ülése.

Budapest, szept. 2. Zürichből sürgönyzik:

Eukaresti jelentések szerint, a román kamara tegnap rendkívüli ülésre összehívta. Az ülésen Bratianu miniszterelnök hosszú beszédben fejtegette a hadüzenet szükségességét. A háboru ellenzői nem hallatták szavukat s beletörtek az új helyzetbe. Carp állítólag kijelentette, hogy jelenleg csak román ember van a páriszempontok megszüntetésére.

A központiak alattvalóinak sorsa Romániában.

Budapest, szept. 2. Párisból sürgönyzik:

Bukaresti jelentések szerint, a központi hatalmok alattvalóinak nem esik bántódásuk, de internálásukat elrendelték.

Az angolok veresége.

Budapest, szept. 2. Londonból sürgönyzik: Haig tábornok jelenti:

A németek három ezer yardos fronton öt támadás után két ponton benyomultak az angolok állásaiba.

Az új orosz offenzíva.

Budapest, szept. 2. A sajtóhadiszállásról jelentik:

A románokkal való együttműködésre vall az oroszok újból megindított offenzívája. Az egész bukovinai és galicai fronton nagyon alaposan előkészített támadásokra került a sor. Wolhynában sikerült az oroszoknak egyes helyeken betörniök, a német tartalékok azonban visszavetették őket.

Hindenburg fővezérsége.

Budapest, szept. 2. Berlnből sürgönyzik:

Mint illetékes forrásból jelentik, Hindenburg vezértábornagynak vezérkari főnökké való kinevezése a kancellár kivánságára történt, ugyanint a kancellár kivánságára rendelte a császár néhány héttel előtt az egész keleti fronton Hindenburg parancsnokság alá. A kancellár mindenkor a keleti front helyzetét helyezte előtérbe s most, hogy a románok beavatkozásával a keleti front különösen fontos lett, Hindenburg a legnagyobb figyelmet fordítja erre a frontra.

Torontá vármegye alispánjától.

24600—1916. szám. 1184—6

Pályázati hirdetmény.

Torontá vármegye törvényhatóságánál üresedésbe jött egy járási irodasegéd-tiszt állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázni szándékozókat felhívom, hogy képetésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó évi október hó 1-ig a vármegye főispánjához címezve, nálam adják be. A később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az irodasegéd-tiszt kezdő fizetése (9. fiz. o. III. fok:)1400 korona és a megállapított lakbér.

Nagybeeskerek, 1916. évi augusztus 29.

Jankó, alispán.

40 hektoliter ürtartalmu, kemény fából készült

erős kád

Jó állapotban eladó.

Közelebbi megtudható

Uri-utca 21. szám alatt.

Ajánlunk azonnali szállításra a legjutányosabb napiárak mellett:

Gép-,
henger-,
autó-

Olajat,

gépsziradékok, kocsikamocsót és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenő olajokat szavatolt jó minőségben.

Weisz Cipót és Társa

őrszónász, szalon- és olajnagykereskedők, Budapest, IX. ker., Hentes-utca 17. Sürgönycim: Weiszfűt, Budapest. — Interurbán telefonszám: József 14—50.

8949—916. tkvi szárn. 1190—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881: LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a módsi kir. járásbírótság mint tkvi hatóságnak 11.183/914., illetve 15047/913. számú végzéseit következőkben dr. Várady Imre nagybeeskereki ügyvéd által képviselt Közgazdasági bank mint r.-t. cég javára 30.000 kor. tőke s járuléktai erejéig 1914. évi június hó 10-én, illetve július hó 30. napján zár alá vett, a nezsényi tagosítási földkönyv 598. t. alatt 2424—2433. kataszteri helyrajzi szám alatt felvett 97 hold 1398 □ ölnyi ingatlanok haszonbérleti joga az 1916—1917. gazdasági évre 2445 korona hecsértékben nyilvános árverésen eladatik.

Mely bérbeadási árverésnek a módsi telekkönyvi hatóság 8949/1916. számú végzése folytán Kisnezsény községében leendő megtartására 1916. évi szeptember hó 14. (tizennégy) napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingatlanok bérleti joga az 1881: LX. t.-c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsáron alul is el fognak adni.

Módsos, 1916. évi augusztus hó 29. napján.

Frech József, bírósági kiküldött.

A Filkovic-féle házban Hunyadi-utca 518/30. szám alatt az első emeleten egy 3 utcai és 1 udvari szobából álló

Lakás

az összes szükséges mellékkelhelyiségekkel együtt f. évi szeptember 15-étől fogva bérbeadatik.

1192—2.1

Közelebbi felvilágosítás ott nyerhető.

Üzlethelyiség

kiadó mellékkelhelyiségekkel november 1-re, Hunyadi-utca Eisenstädter-féle házban.

Bővebbet Eisenstädter I. G. urndl.

Hordókat

petróleumos, olajos, kátrányos, sziruposat, szeszest a legmagasabb áron minden mennyiségben készítes mellett veszünk úgy helyben, mint bármely vidéki vasut- vagy hajóállomáshoz szállítva. Hordóügyönkök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társa

olaj-, gépszir- és kocsikenőcs nagykereskedők Budapest, IX. Hentes-utca 17. (1181—10.1) Interurbán-telefon: József 14—50.

Megtakarítások:

50% a szappannak, 9/10 a munkaidőnek.

Nincs keféls és dörzslés. — Háromszoros tartóssága a ruhának. A kezeket nem rongálja. Szavatosság, ha a rozsdá ellen biztosított világ-hírű és számos magasabb körökben kitűnő eredménnyel használják 66682. szám alatt szabadalmazott

„Oroszlán”

légnymósa kézimosógéppel mossa, öblögeti és kékíti a ruhát.

Ára 22 kor. bérbeadva.

Rendelések az összeg előzetes beküldése mellett.

Csakis az „OROSZLÁN” védjeggyel ellátott valódi.

Utánaiktól óvakodjunk.

Egyedárusítás:

WEISZ JÓZSEF

BUDAPEST, VI. Gyár-utca 20. sz.

Telefon: 71—01. Sürgönycim: CLIMAX.

(1103-126)

Törvényes védjegy szabadalom

Jótállás az irtás tökéletes eredményéért. =

Reitter Oszkár nagybeeskereki fajbaromfi tenyésztőnek találmánya a

Patkánin

főülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert, (nem mérge) emberre, állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elég 120—150 patkány biztos kiirtásárahoz.

smertető-leírását a teljes kiirtásért BERENYI BÓ (247—50.30)

melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használható. — kérésére ingyen küldök. — Torontálmegyében kizárólag kapható: JOG vaskereskedésében Nagybeeskerek. Telefon 2—23.

BIZTOS ÉS TÖKÉLETES IRTÁSÉRT JÓTÁLLÁS!

Nyomatott /

Pleitz Fer. Pálnál Nagybeeskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.